

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Constantin Gurschi

Judecători – Liliana Catan, Ion Guzun, Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc

Cu participarea:

Procurorului – Nicolae Suvac

Avocatului – Dorina Dilion

Reprezentantul legal al inculpatului – Aliona Gherța

Inculpatul – Marius Gherța

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de avocatul Dorina Dilion în numele inculpatului Gherța Marius împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013, pe cauza penală în privința lui

***Gherța Marius Valeriu, 29.07.1996 a. n. originar
or. Solonichi, R. Grecia, domiciliat în or. Hîncești, str.
Chișinăului 10 ap. 84;***

Cauza s-a aflat în procedura:

Instanței de fond: 12.04.2012 - 04.01.2013;

Instanței de apel: 29.01.2013 - 01.10.2013;

Instanței de recurs: 23.12.2013 - 01.04.2014;

Procedura de citare a fost îndeplinită.

S-au prezentat:

Procurorul Nicolai Suvac, care a solicitat respingerea recursului, ca fiind neîntemeiat.

Avocatul Dorina Dilion, inculpatul Marius Gherța și reprezentantul legal al inculpatului Aliona Gherța, au solicitat admiterea recursului, în sensul declarat.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești din 04 ianuarie 2013, Gherța Marius Valeriu a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal pe motiv, că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Gherța Marius a fost învinuit de către organul de urmărire penală pentru faptul că, la data de 03 martie 2012, orele 14.00, în or. Hîncești, str. Chișinăului, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în mod deschis a sustras de la Pîrău Gheorghe, un telefon mobil de model „Samsung GT-E2232” cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile în sumă de 4000 lei.

3. Procurorul a contestat sentința nominalizată cu apel, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare conform învinuirii înaintate în baza art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal cu stabilirea pedepsei de 3 ani închisoare, fără amendă și în baza art. 90 Cod penal de suspendat condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 1 an, deoarece instanța de fond nu a apreciat corect probele acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în ședința de judecată, care obiectiv și pe deplin confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, prin care inculpatul Gherța Marius a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, la 1(unu)an închisoare, fără amendă.

În baza art.90 Cod Penal s-a suspendat condiționat executarea pedepsei aplicate cu stabilirea unui termen de probă de 1 (unu) an.

4.1. La rejudecarea cauzei instanța de apel a constatat în fapt că, inculpatul Gherța Marius la 03.03.2012, orele 14.00 în or. Hîncești, str. Chișinăului, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în mod deschis a sustras de la Pîrău Gheorghe un telefon mobil de model „Samsung GT-E2232” cauzîndu-i părții vătămate o daună în proporții considerabile în sumă de 4000 lei, astfel, inculpatul Gherța Marius Valeriu, a comis infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu cauzarea părții vătămate de daune considerabile.*

4.2. La adoptarea soluției date, instanța de apel a conchis că, probele legal administrate de către organul de urmărire penală și fiind analizate și verificate prin prisma art. 101 CPP din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității și în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor confirmă vinovăția inculpatului Gherța Marius în baza art. 187 alin.(2) lit. f) Cod penal.

În acest sens instanța de apel s-a axat pe declarațiile părții vătămate Pîrău Gheorghe, care combat argumentele inculpatului Gherța Marius precum că dînsul n-a comis infracțiunea imputată lui, acestea considerîndu-le veridice, consecvente, date de către Pîrău Gheorghe atît în cadrul urmăririi penale, cît și în ședințele de judecată a instanței de fond, unde detaliat și consecutiv a descris toate circumstanțele faptei și a declarat cu certitudine că jaful asupra lui, în circumstanțele sus- indicate, a fost comis anume de către inculpatul Gherța Marius. Mai mult ca atît, partea vătămată Pîrău Gheorghe a susținut și confirmat pe deplin toate declarațiile sale și în ședința instanței de apel. Aceste declarații sunt în coroborare și cu un șir de probe pertinente, concludente și utile, care confirmă vinovăția acestuia, inclusiv:

* plîngerea părții vătămate Pîrău Gheorghe din 03.03.2012 (f. d. 5);

*Explicația părții vătămate Pîrău Gheorghe din 03.03.2012 potrivit căreia Gherța Marius a cerut telefonul de la Pîrău Gheorghe pentru a suna, după care Gherța Marius a început să se îndepărteze de el, Pîrău Gheorghe l-a strigat însă ultimul nu a reacționat și a fugit cu telefonul (f. d. 6);

* Procesul-verbal de audiere a martorului Ghedea Cristina (f. d. 22);

* Procesul-verbal de audiere a martorului Rotari Elena (f. d. 23);

* Procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Pîrău Gheorghe și bănuitul Gherța Marius potrivit căreia Gherța Marius a cerut telefonul de la Pîrău Gheorghe pentru a suna, după care Gherța Marius a început să se îndepărteze de el, Pîrău Gheorghe l-a strigat însă ultimul nu a reacționat și a fugit cu telefonul (f. d. 24, 25);

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile reprezentantului inculpatului Gherța Aliona, martorilor Rotari Elena și Ghedea Cristina care este mama, vecina și respectiv prietena lui Gherța Marius, ca fiind cointeresate în exonerarea lui Gherța Marius de la răspunderea penală și care au fost puse la baza achitării inculpatului de către instanța de fond, însă în cadrul apelului aceste declarații nu a servit drept temei de achitare a inculpatului.

Versiunea înaintată de către inculpatul Gherța Marius, instanța de apel, a apreciat-o de asemenea critic, cu scopul de a se dezvinovăți și de a fi exonerat de la răspunderea penală, fapt confirmat și prin totalitatea probelor reexamineate și reappreciate de către instanța de apel.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75 – 78, 79, 90 Cod penal, astfel, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă condiționată, ținînd cont și de faptul că, inculpatul la comiterea infracțiunii era minor.

5. Avocatul Dorina Dilion în numele inculpatului Gerța Marius în temeiul art.427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței prin care inculpatul a fost achitat.

În motivarea solicitărilor sale, recurentul a invocat că, instanța de apel nu a apreciat corect probele acumulate și învinuirea adusă inculpatului este bazată în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate, fapt ce vine în contradicție cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Reieșind din probele prezentate și cercetate atât în cadrul judecării cauzei în instanța de fond, cât și în cea de apel, vina inculpatului nu a fost dovedită vis-a-vis de cele incriminate, în acțiunile ultimului făcându-se lipsă atât componența laturii subiective, cât și obiective ale infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. 2 lit. f) Cod penal.

În cadrul judecării cauzei în instanța de apel, cât și în instanța de fond s-a constatat, că partea vătămată Pîrău Gheorghe benevol i-a transmis minorului Gherța Marius telefonul său mobil.

În aceeași ordine de idei, recurentul mai invocă și lipsa scopului de sustragere, deoarece inculpatul a întreprins toate măsurile posibile la acel moment pentru a restitui telefonul.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Recurentul invocă ca temei de declarare a recursului prevederile art. 427 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, *precum că hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunii*

Instanța de recurs menționează, că aceste prevederi legale și-au găsit reflectare în cauza dată.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, *judecînd recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea totală a hotărîrii atacate și să mențină hotărîrea primei instanțe, cînd apelul a fost greșit admis.*

Colegiul penal lărgit enunță, că instanța de apel greșit a admis apelul procurorului, a casat sentința primei instanțe, rejudecînd cauza și a pronunțat o nouă hotărîre de condamnare a lui Marius Gherța, dînd o nouă interpretare probelor, adică și-a întemeiat hotărîrea pe baza probelor examinate de prima instanță.

Colegiul atestă că, potrivit prevederilor art.26 alin.(2) și (3) Cod de procedură penală, *judecătorul judecă materialele și cauzele penale conform Legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în ședința de judecată și nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii.*

Conform materialelor cauzei, instanța de fond corect a l-a achitat pe Chertța Marius de comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal, luînd la bază totalitatea probelor administrate la dosar care, fiind examinate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, just a indus concluzia privind achitarea inculpatului.

În opinia Colegiului, Instanța de apel casînd sentința de achitare, a indicat că vinovăția lui Marius Gherța în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal este dovedită prin totalitatea probelor cercetate atât în cadrul ședinței de judecată, cât și în apel enumerate la p. 4.2 a prezentei decizii, acestea fiind în coroborare cu declarațiile părții vătămate Pîrău Gheorghe.

Astfel, decizia instanței de apel este bazată exclusiv pe declarațiile părții vătămate, în consecință fiind eronat interpretate declarațiile inculpatului Marius Gherța, care a negat comiterea infracțiunii imputate, iar instanța de apel nu le-a apreciat pe acestea în coroborare cu probele administrate la dosar, care în opinia instanței de recurs dovedesc nevinovăția inculpatului.

Argumentul instanței de apel precum că, învinuirea adusă inculpatului în comiterea faptelor imputate a fost confirmată, nu poate fi reținut de instanța de recurs și acesta va fi respins, deoarece prima instanță a examinat toate probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, reprezentantul legal al acestuia, partea vătămată, martorii, a cercetat actele cauzei, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a dat o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză care, în ansamblul lor, au confirmat nevinovăția lui Gerța Marius în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal, poziție susținută de către Colegiul penal.

Astfel, în cadrul judecării cauzei în instanța de apel, cât și în instanța de fond s-a constatat, că partea vătămată Pîrau Gheorghe benevol i-a transmis minorului Gherța Marius telefonul său mobil. Susținerea părții vătămate precum că condamnatul, după ce i-a fost transmis în posesie telefonul, a început să fugă, este combătută prin declarațiile martorului ocular Rotari Elena și care în fața instanței de fond a declarat: „partea vătămată era în stare de ebrietate, avea un comportament indecent, după ce i-a transmis telefonul lui Marius, a plecat în direcția magazinului, Marius a plecat și el după dînsul...” (fd. 23, 75-76).

Lipsa scopului de a sustrage este evidentă și prin faptul, că inculpatul a avut intenția de a restitui telefonul părții vătămate în aceeași zi, ceea ce este dovedit prin aceea, că inculpatul, verificînd agenda telefonului, a contactat o persoană, „cumnatul”, care s-a dovedit a fi cumnatul părții vătămate, căruia i-a adus la cunoștință că telefonul ultimului se află la el și dorește să i-l restituie, mai mult decît atît, a confirmat faptul că a mers și la locul stabilit pentru întîlnire cu partea vătămată, însă ultimul nu s-a prezentat, situație confirmată și prin declarațiile martorului Ghedea Cristina, care a auzit discuția telefonică între inculpat, cumnatul părții vătămate, cât și a părții vătămate (f. d.22, 77, 78). Acelaș lucru i-a comunicat și mamei sale, pe care a telefonat-o și a anunțat-o că telefonul persoanei care a fost la ei în casă se află la el și dacă vine, să-i transmită acest fapt (f. d. 143-145).

În opinia Colegiului penal, de către instanța de apel au fost ignorate recomandările expuse în Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” potrivit căroră, *nu formează componența de sustragere faptele ilegale care sunt îndreptate nu spre însușirea, ci spre folosința temporară a bunurilor. Folosința temporară a bunurilor o va aprecia instanța ținînd seama că făptuitorul nu urmărește scopul de cupiditate, deoarece nu dorește să treacă bunurile în stăpînirea lui definitivă, astfel esența folosirii temporare constă în aceea, că bunurile sunt luate pe un timp oarecare, și anume - pe o perioadă nesemnificativă sau strict determină, în astfel de situație făptuitorul nu urmărește scopul de cupiditate, deoarece nu dorește să treacă bunul în stăpînirea sa.*

Latura obiectivă a infracțiunii de jaf constă în acțiuni de luare ilegală și gratuită, iar latura subiectivă se caracterizează prin vinovăție sub formă de intenție directă, la calificarea este obligatoriu stabilirea scopului special – a scopului de cupiditate, scop ce nu este relevant la speța dată, deoarece inculpatul a cerut de la partea vătămată telefonul să-și telefoneze prietena, la care partea vătămată l-a predat benevol, începînd să-și facă necesitățile fiziologice în fața blocului, urmare la ce mai multe persoane i-au făcut observație, acesta rușinîndu-se s-a îndepărtat de inculpat și nu a revenit înapoi, fapt, după cum s-a menționat mai sus, confirmat și de martora Rotari Elena (f.d.73-76). Or, inculpatul a întreprins toate măsurile posibile de a restitui telefonul părții vătămate, l-a contactat pe cumnatul inculpatului, a anunțat-o pe maică-sa, pentru cazul în care apare partea vătămată, a fost l-a întîlnirea stabilită de însuși inculpatul, la care ultimul nu s-a prezentat, mai mult ca atît, inculpatul a confirmat că a fost anunțat de cumnatul său Vitalie, că l-a telefonat un băiat să-i transmită telefonul, tot el a declarat că nu cunoaște faptul dacă inculpatul l-a contactat pe cumnatul său, astfel partea vătămată se contrazice însuși în situația creată (f.d.71 verso, 129) .

Un alt moment reținut de Colegiu, este că conform art.415 al. (2¹) Cod de procedură penală, *judecînd apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.*

Astfel, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atît a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile căroră sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În speță, nu se regăsește, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată o solicitare a procurorului în acest sens, prin urmare nu au fost audiați repetat martorii acuzării. Alte probe în confirmarea învinuirii procurorul în cadrul apelului nu a prezentat.

Generalizînd cele expuse mai sus, Colegiul penal conchide în mod convingător, că partea acuzării în susținerea apelului asupra sentinței de achitare nu a îndeplinit cerințele legii cu privire la prezentarea probelor, suplimentare, ce ar servi temei pentru o nouă interpretare a probelor de către instanța de apel, or conform procesului verbal al ședinței de judecată în apel (f.d.134-138), procurorul solicită audierea cumnatului părții vătămate- Macari Victor, care de fapt este Vitalie, însă la materialele cauzei nu este nici o citație întru confirmare, nici o acțiune întreprinsă de către acuzare întru asigurarea prezentării acestui martor (cumnat), sau, tot conform procesului verbal al ședinței de judecată în apel (f.d.142) martorul Macari V. se prezintă la ședință, însă declarațiile acestuia lipsesc la materialele cauzei, ulterior neinvocîndu-se nimic despre acest martor și nici instanța de apel în decizie nu face referire la declarațiile acestuia pentru a confirma sau a infirma cele declarate de către inculpat.

Astfel, Colegiul penal reține, că instanța de fond, judecînd cauza și verificînd probele în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborărilor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept ajungînd la concluzia corectă cu privire nevinovăția inculpatului Gherța Marius în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

O sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri. Colegiul reține, că prima instanță a ținut seama de aceste prevederi legale, precum și de principiul, că toate îndoielile apărute și care nu pot fi înlăturate, se tratează în favoarea inculpatului și a adoptat soluția întemeiată.

Cele nominalizate sînt reflectate și în pct.6 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție „Privind sentința judecătorească” nr.5 din 19 iunie 2006, din care rezultă, că *vinovăția persoanei în săvîrșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul cînd instanța de judecată a dat răspuns la toate chestiunile prevăzute în art.385 Cod de procedură penală, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetînd nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în urma unei proceduri legale.*

Prin urmare, Colegiul menționează că prima instanță a pronunțat o sentință legală, întemeiată și motivată, și în atare situație, se concluzionează, că apelul declarat de către procuror a fost greșit admis, iar recursul declarat este întemeiat pe stipulările cuprinse în art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, art.435 alin.(1) pct.1) și pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal, -

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Dorina Dolion în numele inculpatului Gerța Marius, casează total decizia Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013, cu menținerea sentinței Judecătoriei Hîncești din 04 ianuarie 2013 în privința lui Gherța Marius.

Decizia este irevocabilă.

Decizia semnată la 10 aprilie 2014 și pronunțată în ședință publică la 22 aprilie 2014, ora 09.50

Președinte
Judecători

Constantin Gurschi
Liliana Catan
Ion Guzun
Iurie Diaconu
Ion Arhiliuc